

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง “การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล : กรณีศึกษา ตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิจัยเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนด สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
df	แทน	ขั้นของความเป็นอิสระ (degree of freedom)
χ^2	แทน	ค่าสถิติทดสอบที่มีการแจกแจงแบบไคสแควร์
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean)
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
r	แทน	ค่าสถิติทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

2. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยทางประชากรและสังคมและปัจจัยทางเศรษฐกิจของประชาชนในตำบลพิจิตร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อยู่ในท้องถิ่น ตำแหน่งทางสังคม การเป็นสมาชิกกลุ่ม รายได้ครัวเรือน และภาวะหนี้สิน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาตำบล กรณีศึกษา ตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของประชาชนตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อยู่ในท้องถิ่น การเป็นสมาชิกกลุ่ม รายได้ครัวเรือน และภาวะหนี้สินกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล กรณีศึกษา ตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

ตอนที่ 4 ประมวลปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล กรณีศึกษา ตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา จากองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการศึกษาข้อมูลพื้นฐานชุมชน
2. ด้านการวิเคราะห์ปัญหาจากชุมชน
3. ด้านการประเมินศักยภาพของชุมชน
4. ด้านการจัดเวทีเสนอทางเลือก
5. ด้านการจัดทำแผนถ่ายทอดเทคโนโลยี ชุมกิจชุมชน และแผนปรับปรุงฟื้นฟู

ทรัพยากร

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล : กรณีศึกษา ตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทางสังคม และเศรษฐกิจของประชาชนในตำบลพิจิตร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อยู่ในท้องถิ่น ตำแหน่งทางสังคม การเป็นสมาชิกกลุ่ม รายได้ครัวเรือน และภาวะหนี้สิน ดังแสดงไว้จากการคำนวณด้วย ตาราง 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของปัจจัยทางประชากรและสังคม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	192	65.75
หญิง	100	34.25
รวม	292	100.00
อายุ (อายุเฉลี่ย $\bar{X}$ = 42.61 , S.D. = 8.94)		
ไม่เกิน 35 ปี	44	15.07
35 ปีขึ้นไป	248	84.93
รวม	292	100.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	24	8.22
มัธยมศึกษา	148	50.68
อนุปริญญาขึ้นไป	120	41.10
รวม	292	100.00
ระยะเวลาที่อยู่ในท้องถิ่น (ระยะเวลาอาศัยเฉลี่ย $\bar{X}$ = 35.67, S.D. = 16.61)		
ไม่เกิน 15 ปี	64	21.92
15 ปี ขึ้นไป	228	78.08
รวม	292	100.00
ตำแหน่งทางสังคม		
ผู้ใหญบ้าน / ผู้ช่วย	18	6.16
ประธานกลุ่ม	8	2.74
สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล	12	4.11
ไม่มีตำแหน่ง	254	86.99
รวม	292	100.00
การเป็นสมาชิกกลุ่ม		
สถาบันเกษตรกร	64	21.92
ลูกค้า ธกส. / สหกรณ์	84	28.77
ไม่สังกัดกลุ่ม	36	12.33
กลุ่มธรรมชาติ	108	36.98
รวม	292	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ปัจจัยทางประชากรและสังคมของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 65.75 และเพศหญิง ร้อยละ 34.25 ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 35 ปีขึ้นไป ร้อยละ 84.93 และอายุไม่เกิน 35 ปี ร้อยละ 15.07 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 50.68 รองลงมาคือการศึกษาในระดับอนุปริญญาขึ้นไป ร้อยละ 41.10 และระดับประถมศึกษา ร้อยละ 8.22 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อยู่ในท้องถิ่น 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 78.08 และมีระยะเวลาที่อยู่ในท้องถิ่นไม่เกิน 15 ปี ร้อยละ 21.92 ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางสังคม ร้อยละ 86.99 รองลงมาคือมีตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วย ร้อยละ 6.16 เป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ 4.11 และเป็นประธานกลุ่ม ร้อยละ 2.74 ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มธรรมชาติ ร้อยละ 36.98 รองลงมาคือเป็นสมาชิกลูกค้า ธกส./สหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 28.77 เป็นสมาชิกกลุ่มสถาบันเกษตรกร ร้อยละ 21.92 และไม่สังกัดกลุ่ม ร้อยละ 12.33

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของรายได้และการเป็นหนี้ของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ต่อเดือน (รายได้เฉลี่ยต่อเดือน $\bar{X} = 7,020.55$, S.D. =3,711.06)		
ไม่เกิน 5,000 บาท	84	28.77
5,001-10,000 บาท	172	58.90
10,001 บาทขึ้นไป	36	12.33
รวม	292	100.00
การเป็นหนี้สิน		
ไม่มีหนี้สิน	72	24.66
มีหนี้สิน	220	75.34
รวม	292	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามสภาพทางเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีรายได้ครัวเรือน 5,001 – 10,000 บาท/เดือน ร้อยละ 58.90 รองลงมาคือมีรายได้ครัวเรือนไม่เกิน 5,000 บาท/เดือน ร้อยละ 28.77 และมีรายได้ 10,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 12.33 ส่วนใหญ่มีภาวะหนี้สิน ร้อยละ 75.34 และไม่มีหนี้สิน ร้อยละ 24.66

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล กรณีศึกษา ตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ เป็นการเสนอค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล กรณีศึกษา ตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา จำแนกโดยภาพรวม และรายด้าน ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.3

2.1 ภาพรวมระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล กรณีศึกษา ตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล กรณีศึกษา ตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

ลักษณะกิจกรรมในการมีส่วนร่วม	ระดับการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล (n = 292)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของตำบล	3.54	0.458	มาก
2. ด้านการวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน	3.52	0.430	มาก
3. ด้านการประเมินศักยภาพของชุมชน	3.50	0.435	มาก
4. ด้านการจัดเวทีเพื่อเสนอและเลือกทางเลือก	3.58	0.413	มาก
5. ด้านการวิเคราะห์จัดทำแผนด้านถ่ายทอดเทคโนโลยี ธุรกิจชุมชน และปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร	3.57	0.418	มาก
ภาพรวม	3.55	0.391	มาก

จากตาราง 4.3 แสดงว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล : กรณีศึกษา ตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดเวทีเพื่อเสนอและเลือกทางเลือก ($\bar{X} = 3.58$) ด้านการวิเคราะห์จัดทำแผนด้านถ่ายทอดเทคโนโลยี ธุรกิจชุมชน และปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร ($\bar{X} = 3.57$) ด้านการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของตำบล ($\bar{X} = 3.54$) ด้านการวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน ($\bar{X} = 3.52$) และด้านการประเมินศักยภาพของชุมชน ($\bar{X} = 3.50$) ตามลำดับ

2.2 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาตำบลด้านการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของตำบล

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลในด้านข้อมูลพื้นฐานตำบล

ด้านการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของตำบล	ระดับการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล (n = 292)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของชุมชน	3.52	0.762	มาก
2. มีโอกาสได้นำเสนอข้อมูลที่เก็บรวบรวม	3.60	0.723	มาก
3. มีส่วนร่วมในการอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล	3.51	0.789	มาก
4. มีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลพื้นฐาน	3.51	0.823	มาก
5. มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั้งหมด	3.54	0.728	มาก
ภาพรวม	3.54	0.458	มาก

จากตาราง 4.4 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล : กรณีศึกษา ตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา ในด้านการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของตำบล อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีโอกาสได้นำเสนอข้อมูลที่เก็บรวบรวม ($\bar{X} = 3.60$) มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั้งหมด ($\bar{X} = 3.54$) มีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของชุมชน ($\bar{X} = 3.52$) มีส่วนร่วมในการอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล และมีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.51$) ตามลำดับ

2.3 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาตำบลด้านการวิเคราะห์ปัญหาชุมชน

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลในด้านการวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน

ด้านการวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล (n = 292)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาหรือความต้องการของชุมชน	3.54	0.719	มาก
2. มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลรายจ่ายของชุมชน	3.43	0.657	มาก
3. มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลระบบการผลิตของชุมชน	3.47	0.729	มาก
4. มีส่วนร่วมเสนอวิธีการสำรวจปัญหาของชุมชน	3.56	0.698	มาก
5. มีส่วนร่วมสรุปปัญหา สาเหตุ และกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น	3.59	0.649	มาก
ภาพรวม	3.52	0.430	มาก

จากตาราง 4.5 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล : กรณีศึกษา ตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา ในด้านการวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีส่วนร่วมสรุปปัญหา สาเหตุ และกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ($\bar{X} = 3.59$) มีส่วนร่วมเสนอวิธีการสำรวจปัญหาของชุมชน ($\bar{X} = 3.56$) มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาหรือความต้องการของชุมชน ($\bar{X} = 3.54$) มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลระบบการผลิตของชุมชน ($\bar{X} = 3.47$) และมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลรายจ่ายของชุมชน ($\bar{X} = 3.43$) ตามลำดับ

2.4 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาด้านการประเมินศักยภาพของชุมชน

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ในด้านการประเมินศักยภาพของชุมชน

ด้านการประเมินศักยภาพของชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล (n = 292)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีส่วนร่วมวิเคราะห์และวางแผนในการประเมิน ศักยภาพของชุมชน	3.55	0.632	มาก
2. มีส่วนร่วมนำเสนอข้อมูลที่เป็นจุดเด่น จุดด้อย ของชุมชน	3.49	0.666	มาก
3. มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนด แนวทางพัฒนา	3.46	0.717	มาก
4. มีส่วนร่วมในการสรุปผลที่ได้จากการประเมิน ศักยภาพของชุมชน	3.51	0.691	มาก
ภาพรวม	3.50	0.435	มาก

จากตาราง 4.6 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล : กรณีศึกษา ตำบลพิจิตร อำเภอ นาหม่อม จังหวัดสงขลา ในด้านการประเมินศักยภาพของชุมชน อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีส่วนร่วมวิเคราะห์และวางแผนในการประเมินศักยภาพของชุมชน ($\bar{X} = 3.55$) มีส่วนร่วมในการสรุปผลที่ได้จากการประเมินศักยภาพของชุมชน ($\bar{X}=3.51$) มีส่วนร่วมนำเสนอข้อมูลที่เป็นจุดเด่น จุดด้อยของชุมชน ($\bar{X} = 3.49$) และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อกำหนดแนวทางพัฒนา ($\bar{X} = 3.46$) ตามลำดับ

2.5 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาตำบลด้านการจัดเวทีเพื่อเสนอ
และเลือกทางเลือก

ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาตำบลในด้านการจัดเวทีเพื่อเสนอและเลือกทางเลือก

ด้านการจัดเวทีเพื่อเสนอและเลือกทางเลือก	ระดับการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนา (n = 292)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีส่วนร่วมพิจารณาและเสนอทางเลือกแก่ที่ประชุม	3.50	0.595	มาก
2. มีส่วนร่วมกำหนดโครงการต่างๆ ตามที่มีผู้เสนอ	3.61	0.657	มาก
3. มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายแนวทางการพัฒนา	3.57	0.667	มาก
4. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจปัญหาความต้องการของชุมชน	3.53	0.675	มาก
5. มีส่วนร่วมเสนอให้กลุ่มปรับกระบวนการตัดสินใจปัญหาที่เหมาะสม	3.71	0.620	มาก
ภาพรวม	3.58	0.413	มาก

จากตาราง 4.7 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล :กรณีศึกษา ตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลาในด้านการจัดเวทีเพื่อเสนอและทางเลือก อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับ มากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีส่วนร่วมเสนอให้กลุ่มปรับกระบวนการตัดสินใจปัญหาที่เหมาะสม ($\bar{X}=3.71$) มีส่วนร่วมกำหนดโครงการต่างๆ ตามที่มีผู้เสนอ ($\bar{X} = 3.61$) มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายแนวทางการพัฒนา ($\bar{X} = 3.57$) มีส่วนร่วมในการตัดสินใจปัญหาความต้องการของชุมชน ($\bar{X}= 3.53$) และมีส่วนร่วมพิจารณาและเสนอทางเลือกแก่ที่ประชุม ($\bar{X} = 3.50$) ตามลำดับ

2.6 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ด้านการวิเคราะห์จัดทำแผน ถ่ายทอดเทคโนโลยี ชุมชน และปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร

ตาราง 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ในด้านการวิเคราะห์จัดทำแผน ถ่ายทอดเทคโนโลยี ชุมชน และปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร

ด้านการวิเคราะห์จัดทำแผน ถ่ายทอดเทคโนโลยี ชุมชน และปรับปรุงฟื้นฟูทรัพยากร	ระดับการมีส่วนร่วมการมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนา (n = 292)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีส่วนร่วมในการพิจารณาปัญหาและวิเคราะห์ สาเหตุของปัญหา	3.64	0.692	มาก
2. มีส่วนร่วมในการกำหนด โครงการกิจกรรมต่างๆ ของแผน	3.48	0.655	มาก
3. มีส่วนร่วมในการพิจารณาโครงการต่างๆ บรรจุ ในแผน	3.54	0.660	มาก
4. มีส่วนร่วมในการปรับปรุง ร่างแผนงาน โครงการ	3.59	0.611	มาก
5. มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามโครงการต่างๆ ที่เสนอบรรจุในแผนพัฒนาตำบล	3.63	0.693	มาก
ภาพรวม	3.57	0.418	มาก

จากตาราง 4.8 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล : ทัศนศึกษา ตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา ในด้านการจัดเวทีเพื่อเสนอและทางเลือก อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน อยู่ในระดับ มากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีส่วนร่วมในการพิจารณาปัญหาและ วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ($\bar{X} = 3.64$) มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามโครงการต่างๆที่เสนอ บรรจุในแผนพัฒนาตำบล ($\bar{X} = 3.63$) มีส่วนร่วมในการปรับปรุง ร่างแผนงาน โครงการ ($\bar{X} = 3.59$) มีส่วนร่วมในการพิจารณาโครงการต่างๆ บรรจุในแผน ($\bar{X} = 3.54$) และมีส่วนร่วมในการกำหนด โครงการกิจกรรมต่าง ๆ ของแผน ($\bar{X} = 3.48$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของประชาชนกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล กรณีศึกษา ตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลทั่วไปของประชาชนตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางสังคม การเป็นสมาชิกกลุ่ม ภาวะหนี้สิน อายุ ระยะเวลาที่อยู่ในท้องถิ่น และรายได้ของครัวเรือน กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล โดยในขั้นตอนนี้ได้แบ่งช่วงการมีส่วนร่วมออกเป็น 3 ระดับ ดังปรากฏคือ การมีส่วนร่วมน้อย การมีส่วนร่วมปานกลาง การมีส่วนร่วมมาก

ตาราง 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเพศของประชาชนตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

เพศ	การมีส่วนร่วมภาพรวม			รวม	χ^2	df	Sig
	มาก	ปานกลาง	น้อย				
ชาย	140 (72.9)	21 (10.9)	31 (16.1)	192 (100.0)	3.974	2	.137
หญิง	68 (68.0)	7 (7.0)	25 (25.0)	100 (100.0)			
รวม	208 (71.2)	28 (9.6)	56 (19.2)	292 (100.0)			

จากตาราง 4.9 แสดงว่า ปัจจัยด้านเพศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านระดับการศึกษาของประชาชนตำบลพิจิตร อำเภอ
นาหม่อม จังหวัดสงขลา กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

ระดับการศึกษา	การมีส่วนร่วมภาพรวม			รวม	χ^2	df	Sig
	มาก	ปานกลาง	น้อย				
ประถมศึกษา	21 (87.5)	1 (4.2)	2 (8.3)	24 (100.0)	4.162	4	.384
มัธยมศึกษา	106 (71.6)	13 (8.8)	29 (19.6)	148 (100.0)			
อนุปริญญาขึ้นไป	81 (67.5)	14 (11.7)	25 (20.8)	120 (100.0)			
รวม	208 (71.2)	28 (9.6)	56 (19.2)	292 (100.0)			

จากตาราง 4.10 แสดงว่า ปัจจัยด้านระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม
ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.11 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านตำแหน่งทางสังคมของประชาชน ตำบลพิจิตร อำเภอ
นาหม่อม จังหวัดสงขลา กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

ตำแหน่งทางสังคม	การมีส่วนร่วมภาพรวม			รวม	χ^2	df	Sig
	มาก	ปานกลาง	น้อย				
มี	31 (81.6)	3 (7.9)	4 (10.5)	38 (100.0)	2.492	2	.288
ไม่มี	177 (69.7)	25 (9.8)	52 (20.5)	254 (100.0)			
รวม	208 (71.2)	28 (9.6)	56 (19.2)	292 (100.0)			

จากตาราง 4.11 แสดงปัจจัยด้านระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม
ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.12 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มของประชาชนตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม	การมีส่วนร่วมภาพ			รวม	χ^2	df	Sig
	มาก	ปานกลาง	น้อย				
สังกัดกลุ่ม	176 (68.8)	26 (10.2)	54 (21.1)	256 (100.0)	6.467*	2	.039
ไม่สังกัดกลุ่ม	32 (88.9)	2 (5.6)	2 (5.6)	36 (100.0)			
รวม	208 (71.2)	28 (9.6)	56 (19.2)	292 (100.0)			

จากตาราง 4.12 แสดงว่า ปัจจัยด้านการเป็นสมาชิกกลุ่ม มีความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านภาวะหนี้สินของประชาชนตำบลพิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

ด้านภาวะหนี้สิน	การมีส่วนร่วมภาพ			รวม	χ^2	df	Sig
	มาก	ปานกลาง	น้อย				
มี	153 (69.5)	23 (10.5)	44 (20.0)	220 (100.0)	1.368	2	.505
ไม่มี	55 (76.4)	5 (6.9)	12 (16.7)	72 (100.0)			
รวม	208 (71.2)	28 (9.6)	56 (19.2)	292 (100.0)			

จากตาราง 4.13 แสดงว่า ปัจจัยด้านภาวะหนี้สิน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านอายุ ระยะเวลาการอาศัย และรายได้ของครัวเรือน ของประชาชนตำบลพิจิตรอำเภอหนองม่อม จังหวัดสงขลา กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

ปัจจัยข้อมูลทั่วไปของประชาชน (n = 292)	r
อายุ (ปี)	0.135*
ระยะเวลาการอยู่ในท้องถิ่น (ปี)	0.154**
รายได้ของครัวเรือน (บาท/เดือน)	0.057

จากตาราง 4.14 แสดงว่า ปัจจัยด้านอายุ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และระยะเวลาการอยู่ในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สำหรับปัจจัยด้านรายได้ของครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

ตอนที่ 4 การประมวลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา ตำบล พิจิตรอำเภอหนองม่อม จังหวัดสงขลา

1. ปัญหา อุปสรรคของประชาชนกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลพิจิตรอำเภอหนองม่อม จังหวัดสงขลา (ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 75 คน)

ตาราง 4.15 ร้อยละของปัญหา อุปสรรค ตามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

ปัญหาและอุปสรรค	ร้อยละ
1. ผู้นำเข้ามามีส่วนร่วมน้อย	36.0
2. ชุมชนขาดความเข้าใจ	18.7
3. ขาดการประชาสัมพันธ์	16.0
4. ชุมชนไม่ได้ให้ความสำคัญ	12.0
5. ชุมชนขาดข้อมูล	9.3
6. ชุมชนมองเฉพาะปัญหาตัวเอง	8.0

จากตาราง 4.15 แสดงว่า ปัญหา อุปสรรคของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ ปัญหาผู้นำเข้ามามีส่วนร่วมน้อย ร้อยละ 36.0 รองลงมา ชุมชนขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดการประชาสัมพันธ์ ชุมชนไม่ให้ความสำคัญกับการจัดทำแผน ชุมชนขาดข้อมูล ชุมชนมองเฉพาะปัญหาของตนเอง โดยมีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 18.7, 16.0 , 9.3 และ 8.0 ตามลำดับ

2. ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล
พิจิตร อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา (ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 42 คน)

ตาราง 4.16 ร้อยละของข้อเสนอแนะ ตามความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

ข้อเสนอแนะ	ร้อยละ
1.หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามามีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น	31.0
2.ผู้นำชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น	26.2
3.ควรชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผน	19.0
4.ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบถึงความสำคัญ	14.3
5.ควรจัดเตรียมข้อมูลต่างๆให้ครบถ้วน	9.5

จากตาราง 4.16 แสดงว่า ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล มากที่สุด คือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามามีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น ร้อยละ 31.0 รองลงมา ผู้นำชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น ชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบถึงความสำคัญ และจัดเตรียมข้อมูลต่าง ๆ ให้ครบถ้วน โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 26.2, 19.0, 14.3 และ 9.5 ตามลำดับ

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา ตำบล
พิจิตรอำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

จากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับประเด็น ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ความคิดเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานสนับสนุนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับหน่วยงานสนับสนุนในการจัดทำ

แผนพัฒนาตำบล ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และข้อเสนอแนะ/แนวนโยบายและแผนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลแบบมีส่วนร่วม

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาตำบล พบว่า ชุมชนส่วนใหญ่ในตำบล ไม่ค่อยเข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริงในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ยังต้องใช้เวลาศึกษารายละเอียด และปรับตัว เพราะที่ผ่านมา การวางแผนจะเป็นการดำเนินงาน โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับชุมชนในลักษณะจากบนสู่ล่าง ไม่ได้เปิดโอกาสให้ชุมชนเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตัวเอง

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล พบว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง และควรทำอย่างต่อเนื่อง และทำความเข้าใจกับชุมชนให้ชัดเจน โดยเฉพาะแกนนำชุมชน ต้องเห็นความสำคัญ และประโยชน์ของการจัดทำแผน ดังนั้นการปรับกระบวนการทัศน์ใหม่ในการพัฒนาและสร้างจิตสำนึกร่วมกัน จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในระยะเริ่มต้นเพื่อการพึ่งพาตัวเอง สร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น และกล้าตัดสินใจ นอกจากนี้แล้วผู้นำชุมชนแต่ละชุมชน เปรียบเสมือนผู้แทนหมู่บ้าน จะต้องแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้นำชุมชน และชุมชนสามารถบริหารจัดการการทำงานเป็นทีมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้ชุมชนได้ทราบว่า จะพัฒนาชุมชนไปในทิศทางใด

3. ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับหน่วยงานสนับสนุนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กรมการศึกษานอกโรงเรียน องค์การบริหารส่วนตำบล องค์กรพัฒนาเอกชน ควรเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสำคัญมาก เพราะเป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชุมชนมากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องกระตุ้น และให้การศึกษแก่ประชาชนในชนบท โดยเฉพาะให้การศึกษแบบไม่เป็นทางการ เพื่อให้ประชาชนเห็นความสำคัญและประโยชน์จากการเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจและการดำเนินงาน ซึ่งถือเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะสามารถทำให้ประชาชนเห็นประโยชน์ และเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

4. ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ปัญหาอุปสรรค พบว่า ผู้เข้าร่วมประชุมแต่ละคนไม่ได้เข้าร่วมอย่างต่อเนื่อง สำหรับการจัดทำเวทีทางราชการ จะเร่งรีบให้เสร็จทันเวลา ทำให้ไม่มีโอกาสได้ทำเวที่ย่อยในหมู่บ้าน ส่วนใหญ่การดำเนินการเรื่องนี้จะเป็นเรื่องด่วน และกำหนดเวลาตายตัวในการส่งแผน ทำให้แผนพัฒนาตำบลที่ได้มาไม่สมบูรณ์มากนัก

5. ข้อเสนอแนะ/แนวนโยบายและแผน ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลแบบมีส่วนร่วม ควรมีการดำเนินงานในลักษณะบูรณาการกับหน่วยงานต่างๆ ตั้งแต่เริ่มต้นและทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกัน โดยใช้สถานการณ์ที่เป็นอยู่ และศักยภาพของชุมชนเป็นกิจกรรมร่วม ระหว่างหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐกับชุมชน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้นำชุมชนเข้ามามีบทบาทเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อจะได้ผลักดัน แผนงาน และโครงการจากแผนพัฒนาตำบลสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง

